

ОПЕРАТИВНА ІНФОРМАЦІЯ (за інтернет-ресурсами)

16.03.2026

Зміст:

(Натисніть на заголовок для переходу на текст)

Загальні питання

[Венеційська біснале ризикує втратити 2 мільйони євро через заплановану участь росії. – Марина Пилипенко](#)

[російські дрони пошкодили бібліотеку на Чернігівщині](#)

Інформаційний суверенітет та інформаційна безпека України

[Індекс медіаграмотності українців: 2020–2025 \(шоста хвиля\)](#)

[Індекс медіаграмотності українців-2025 \(коротка презентація\)](#)

[«Індекс медіаграмотності дає нам підстави формувати інформаційну політику». – Оксана Наумова](#)

[Ганна Красноступ: «Індекс медіаграмотності» допомагає нам коригувати інформаційну політику. – Ірина Семенюта, Наталія Данькова](#)

Медіа

[Більшість опитаних українців наголошують на важливості суспільних медіа, – дослідження «Детектора медіа». – Ірина Семенюта, Наталія Данькова](#)

[Третина респондентів дивиться телемарафон, але лише 18% оцінюють його позитивно, – дослідження «Детектора медіа». – Ірина Семенюта, Наталія Данькова](#)

Мовні питання

[Rozetka прибрала російськомовну версію сайту. – Марина Пилипенко](#)

Регіональна культурна політика. Ініціативи громад

[У Центрі нової культури Some People відкриється кінотеатр. Зараз він потребує підтримки. – Олексій Содома](#)

Креативні індустрії

[Українську гру S.T.A.L.K.E.R. 2 номінували на премію BAFTA Games Awards 2026. – Микита Кишиневський](#)

Благодійність

[Завдяки різдвяним концертам Ірина Федішин придбала ще 50 авто для ЗСУ. – Софія Лазуркевич](#)

[Гурт «ДахаБраха» зібрав майже 3 млн грн для ЗСУ під час туру Північною](#)

Америкою. – Микита Кишиневський

Астаф'єва випустила трек «Машина» українською, щоб зібрати з «Курган і Агрегат» 3 млн грн для ЗСУ. – Дарина Рубан

«Підпільний Стендап» зібрав понад 300 тисяч гривень на потреби трьох бригад ЗСУ. – Микита Кишиневський

UNITED24 та творці S.T.A.L.K.E.R. зібрали \$120 тисяч на генератори для шкіл (ВІДЕО). – Микита Кишиневський

Міждисциплінарні практики

У Парижі відбудеться музично-літературний вечір, присвячений Василю Стусу. – Катерина Гладка

Слова, що не старіють: у Львові відбудеться музично-поетичне дійство «Кохайтесь, чорнобріві». – Ольга Максим'як

Театр

«Орландо» як симулякр сучасного українського театру. – Олена Мигашко

Кастинг як квест в часі війни, або Як ми шукали головного героя на роль у виставі «Озерний вітер». – Наталка Шепель

Музика

Оголосили лавреатів музичної премії «Музвар-2025». – Марина Пилипенко

Українська музика має замінити Чайковського на сценах світу, – скрипаль Олександр Божик. – Оксана Височанська

Візуальні мистецтва

Відкрилася 2-га Мальтійська бієнале-2026: чому подія важлива і як представлене українське мистецтво. – Анастасія Курінська

У Нью-Йорку відкрили виставку українських митців про досвід міграції

ПІСЛЯЖИТТЯ

У Харкові відкриється виставка про поранених бійців бригади «Хартія». – Олексій Содома

Кіномистецтво. Кінопрокат

Премія Параджанова: у Києві нагородять найкращі українські кінодебюти. – Ярослава Наумова

«Інструкція майбутнього»: фільм про повернення військових до цивільного життя покажуть 16 березня на «2+2». – Валерія Буняк

Нова дата: комедія «Любов, секс і вибори» вийде в кіно навесні

Віталій Манський: «Обходити дразливі теми про війну в документальному

[кіно – не найкраще рішення». – Оксана Щур](#)

[Від TikTok до Голлівуду. Продюсерка Holywater Tech – про вертикальні серіали, які змінюють індустрію. – Вадим Міський, Наталка Соколенко](#)

Декоративно-ужиткове мистецтво

[Вишиті імена захисників, яких чекають родини: у Львові презентували виставку «Рушник надії». – Зоряна Шейгец, Анна Ших](#)

Аматорство

[Театральний марафон у Дніпрі: стартував Всеукраїнський фестиваль молодіжних колективів. – Юлія Дон](#)

Література. Книговидання

[У «єКнига» умови для мережевих і незалежних книгарень однакові. – Вікторія Нестеренко](#)

[Лейпцизький книжковий ярмарок 2026: що представить Україна. – Анастасія Курінська](#)

[Оголосили переможців нефікшн-премії KBU Awards 2025](#)

[Книжка про «Українське радіо» здобула премію KBU Awards 2025 у номінації «Історія». – Роман Дерезенко](#)

[Книга Юрія Андруховича увійшла до переліку найкращих книг 2025 року від польського тижневика Tygodnik Powszechny. – Катерина Гладка](#)

[Артур Дронь представить у Данії книгу «Гемінгвей нічого не знає». – Катерина Гладка](#)

[Німеччина та Велика Британія: переклади українських авторів про свободу і спротив](#)

[«Полум'я перемоги». Військова Оксана «Ксена» Рубаняк написала повість для дітей та підлітків про досвід війни. – Катерина Кадакова](#)

[До дня народження Ліни Костенко стартує всеукраїнський флешмоб. – Наталка Лотоцька](#)

Музейна справа

[Харківський ЛітМузей оголошує опенкол на «Читання на драбині 2026». – Олексій Содома](#)

[У Львові почали роботи з відновлення музею Романа Шухевича в Білогірці. – Олександра Бодняк](#)

Читання

КСД, Книголенд і «Книгарня Є»: хто найактивніше відкриває книгарні в Україні

На станцію «Академік Вернадський» передали ще книжок

Підтримка України у світі

Меценатка Франческа Тіссен-Борнеміса: «Захист України та її культури – це питання майбутнього Європи». – Марія Іссерліс

Шон Пенн здобув третій «Оскар» і замість церемонії вирушив до України. – Микита Кишиневський

У Києві скасували презентацію книжки Melovin'a через гомофобні листівки на вітрині книгарні

«Містер Ніхто проти путіна» отримав «Оскар»: чому цей фільм – частина російської пропаганди. – Марія Примич

Загальні питання

Венеційська бієнале ризикує втратити 2 мільйони євро через заплановану участь росії. – Марина Пилипенко

Європейська комісія попередила, що скоротить фінансування Венеційської бієнале, якщо організатори продовжать плани щодо включення росії. Комісія підтвердила, що будь-яке порушення етичних стандартів артфестивалем буде розглядатися як порушення контракту, що призведе до призупинення дії угоди або її розірвання на 2 мільйони євро (1,7 мільйона фунтів стерлінгів). Докладніше:

<https://detector.media/infospace/article/248323/2026-03-14-venetsiyska-biiennale-ryzykuie-vtratyty-2-milyony-ievro-cherez-zaplanovanu-uchast-rosii/>

російські дрони пошкодили бібліотеку на Чернігівщині

У ніч на 13 березня 2026 року російський дрон пошкодив історичну будівлю у центрі Новгород-Сіверська – у приміщенні була розташована міська бібліотека. Докладніше:

<https://chytomo.com/rosijski-drony-poshkodyly-biblioteku-na-chernihivshchyni/>

Інформаційний суверенітет та інформаційна безпека України

Індекс медіаграмотності українців: 2020–2025 (шоста хвиля)

Громадська організація «Детектор медіа» в межах проєкту ПРООН: «Підтримка інклюзивного відновлення для забезпечення стійкості та безпеки людей в Україні» за фінансування уряду Японії провела кількісне дослідження, аби визначити індекс медіаграмотності українців, тобто рівень вміння свідомо сприймати й критично тлумачити інформацію, а також користуватися розмаїттям медіа. Докладніше про його результати:

<https://detector.media/infospace/article/248278/2026-03-13-indeks-mediagramotnosti-ukraintsiv-20202025-shosta-khvylya/>

Індекс медіаграмотності українців-2025 (коротка презентація)

Докладніше:

<https://detector.media/infospace/article/248338/2026-03-15-indeks-mediagramotnosti-ukraintsiv-2025-korotka-prezentatsiya/>

«Індекс медіаграмотності дає нам підстави формувати інформаційну політику». – Оксана Наумова

У презентації результатів щорічного національного дослідження «Індекс медіаграмотності українців» 13 березня взяли участь директорка департаменту стратегічних комунікацій та промоції української культури Міністерства культури України Г. Красноступ, очільниця команди за напрямком «Демократичне врядування та інклюзивне суспільство» ПРООН в Україні О. Урсу, голова ГО «Детектор медіа» Н. Лигачова, генеральний директор Українського національного інформаційного агентства «Укрінформ» С. Череватий, керівниця національного проєкту з медіаграмотності «Фільтр» О. Кравченко, директорка ГО «Детектор медіа» Г. Петренко, кандидатка

соціологічних наук, доцентка, старша наукова співробітниця Інституту соціології НАН України М. Наумова. А також представники західних донорів, медійних ГО, дієвці зі сфери медіаграмотності в Україні. Докладніше про подію, а також про коментарі учасників заходу:

<https://detector.media/infospace/article/248340/2026-03-16-indeks-mediagramotnosti-daie-nam-pidstavy-formuvaty-informatsiynu-polityku/>

Ганна Красноступ: «Індекс медіаграмотності» допомагає нам коригувати інформаційну політику. – Ірина Семенюта, Наталія Данькова

Коментарі учасників презентації результатів щорічного національного дослідження «Індекс медіаграмотності українців». Докладніше:

<https://detector.media/infospace/article/248298/2026-03-13-ganna-krasnostup-indeks-mediagramotnosti-dopomagaie-nam-koryguvaty-informatsiynu-polityku/>

Медіа

Більшість опитаних українців наголошують на важливості суспільних медіа, – дослідження «Детектора медіа». – Ірина Семенюта, Наталія Данькова

Про це свідчать результати шостої хвили щорічного дослідження «Індекс медіаграмотності українців: 2020–2025». Докладніше:

<https://ms.detector.media/mediadoslidzhennya/post/39016/2026-03-13-bilshist-opytanykh-ukraintsiv-nagoloshuyut-na-vazhlyvosti-suspilnykh-media-doslidzhennya-detektora-media/>

Третина респондентів дивиться телемарафон, але лише 18% оцінюють його позитивно, – дослідження «Детектора медіа». – Ірина Семенюта, Наталія Данькова

Докладніше:

<https://ms.detector.media/mediadoslidzhennya/post/39015/2026-03-13-tretyna-respondentiv-dyvytsya-telemarafon-ale-lyshe-18-otsinyuyut-yogo-pozytyvno-doslidzhennya-detektora-media/>

Мовні питання

Rozetka прибрала російськомовну версію сайту. – Марина Пилипенко

Український інтернет-магазин і маркетплейс Rozetka прибрав російськомовну версію сайту. Раніше відвідувачі сайту Rozetka могли обирати для перегляду між російською та українською, а товари в магазині мали подвійний опис цими мовами. Віднині користувачі мають доступ лише до українськомовної версії сайту. Як повідомили представники компанії, російську версію Rozetka поки не видалено, вона залишається у структурі сайту, але доступ до неї закритий. Водночас російська мова обслуговування залишається доступною в застосунку Rozetka. Джерело:

<https://ms.detector.media/internet/post/39070/2026-03-15-rozetka-prybrala-rosiyskomovnu-versiyu-saytu/>

Регіональна культурна політика. Ініціативи громад

У Центрі нової культури Some People відкриється кінотеатр. Зараз він потребує підтримки. – Олексій Содома

Центр нової культури Some People готується до відкриття власного незалежного кінотеатру. Воно відбудеться вже за кілька місяців, але команда потребує підтримки на фінальному етапі реалізації проєкту. Про майбутнє відкриття кінотеатру повідомив один із засновників формації А. Назарко. За його словами, у Харкові немає гідного рівня представлення українського кіно. Через це команда Some People вирішила виправляти ситуацію своїми силами. «Цей майданчик буде місцем для українського і фестивального кіно, документалістики, незалежного театру, аудіо-візуальних перформансів, філософських клубів, слухацьких концертів. Він не тільки закрий величезну кількість важливих культурних прогалин міста, а і створить новий вектор для його розвитку», – зазначає Назарко. Докладніше:

<https://lyuk.media/news/some-people-cinema/>

Креативні індустрії

Українську гру S.T.A.L.K.E.R. 2 номінували на премію BAFTA Games Awards 2026. – Микита Кишиневський

Українська гра «S.T.A.L.K.E.R. 2: Серце Чорнобиля» отримала номінацію на престижну британську премію BAFTA Games Awards 2026, одну з найпрестижніших та найвпливовіших нагород в ігровій індустрії. Шутер змагатиметься за перемогу в категорії Game Beyond Entertainment («Гра поза межами розваг»). Докладніше:

<https://shotam.info/ukrainsku-hru-s-t-a-l-k-e-r-2-nominuvaly-na-premiiu-bafta-games-awards-2026/>

Благодійність

Завдяки різдвяним концертам Ірина Федішин придбала ще 50 авто для ЗСУ. – Софія Лазуркевич

Співачка придбала ще 50 авто для українських військових. Таким є підсумок туру «Україна колядує», у рамках якого І. Федішин виступала з концертами у різних містах США, Канади, Європи та України. Докладніше:

https://zaxid.net/zavdyaki_rizdvyanim_kontsertam_irina_fedishin_pridbala_avto_dlya_zsu_n1632178

Гурт «ДахаБраха» зібрав майже 3 млн грн для ЗСУ під час туру Північною Америкою. – Микита Кишиневський

Український гурт «ДахаБраха» завершив 13-й тур країнами Північної Америки та разом зі слухачами зібрав 65 тисяч доларів (близько 2,8 мільйона гривень) на потреби Сил оборони України. Докладніше:

<https://shotam.info/hurt-dakhabrakha-zibrav-mayzhe-3-mln-hrn-dlia-zsu-pid-chas-turu-pivnichnoi-u-amerykoiu/>

Астаф'єва випустила трек «Машина» українською, щоб зібрати з «Курган і Агрегат» 3 млн грн для ЗСУ. – Дарина Рубан

Українська співачка й модель Д. Астаф'єва перевипустила українською пісню «Машина». Трек, який вона виконувала в складі гурту Nikita, став частиною благодійної ініціативи – спільно з «Курган і Агрегат» артистка збирає три мільйони гривень на потреби ЗСУ. Докладніше:

<https://shotam.info/astaf-ieva-perevypustyla-ukrainskoiu-trek-mashyna-shchob-iz-kurhan-i-ahrehat-zibraty-3-mln-hrn-dlia-zsu/>

«Підпільний Стендап» зібрав понад 300 тисяч гривень на потреби трьох бригад ЗСУ. – Микита Кишиневський

Українське об'єднання коміків «Підпільний Стендап» передало на підтримку Сил оборони України 312 тисяч гривень. Кошти, які зібрали завдяки глядачам, розподілили між трьома бригадами ЗСУ. Докладніше:

<https://shotam.info/pidpilnyy-stendap-zibrav-ponad-300-tysiach-hryven-na-potreby-trokh-bryhad-zsu/>

UNITED24 та творці S.T.A.L.K.E.R. зібрали \$120 тисяч на генератори для шкіл (ВІДЕО). – Микита Кишиневський

Фандрейзингова платформа UNITED24 та студія GSC Game World (розробники серії ігор S.T.A.L.K.E.R.) у 2025 році провели збір Bring Light Back. Завдяки цій ініціативі разом із донорами вдалося зібрати понад 120 тисяч доларів на генератори для шкіл. Докладніше:

<https://shotam.info/united24-ta-tvortsi-s-t-a-l-k-e-r-zibraly-120-tysiach-na-heneratory-dlia-shkil-video/>

Міждисциплінарні практики

У Парижі відбудеться музично-літературний вечір, присвячений Василю Стусу. – Катерина Гладка

19 березня у залі Salle Colonne у Парижі відбудеться музично-літературна зустріч «Василь Стус, вісник і поет України». Подію відкриють французький славіст Ж. Ніва та український філософ К. Сігов. Вечір присвячено постаті українського поета-дисидента В. Стуса. Концепція вечора поєднає поезію, музику та сценічне читання. Глядачам запропонують подорож життям і внутрішнім світом поета через добірку його віршів і листів. У програмі розкриється не лише Стус-дисидент, а й Стус як син, чоловік і батько, який болісно переживав долю своїх близьких. Кульмінацією події стане виконання твору композиторки О. Ільницької «Face à soi» – циклу пісень на п'ять поезій Стуса для мецо-сопрано, фортепіано та віолончелі, прем'єра якого відбулася у 2025 році в німецькому місті Бамберг. Участь у вечорі візьмуть: О. Ільницька – композиція, фортепіано; О. Турянська – мецо-сопрано; А. Бар'єр – читання; К. Майє – віолончель. Тексти для постановки використано з перекладів Ж. Ніви та з книги «Палімпсести. Поезія і листи з ГУЛАГу», що невдовзі вийде у видавництві Éditions Noir sur Blanc. Докладніше:

https://lb.ua/culture/2026/03/15/727489_parizhi_vidbudetsya.html

Слова, що не старіють: у Львові відбудеться музично-поетичне дійство «Кохайтесь, чорнобриві». – Ольга Максим'як

Захід відбудеться 16 березня у театрі імені Марії Заньковецької. В основі дійства – поєднання живої музики та поезії великих українців: Т. Шевченка, І. Франка, Лесі Українки, В. Стуса, В. Симоненка, О. Теліги, О. Кобилянської та інших поетів. Виконавці: І. Вітовська, Г. Бакланов, Т. Яценко, М. Савка, А. Гнатюк та ін. Музичний супровід вечора створять Ю. Божик (рояль) й І. Гетто (арфа). Докладніше:

https://zaxid.net/slova_shho_ne_stariyut_u_lvovi_vidbudetsya_muzichno_poe_tichne_diystvo_kohaytesya_chornobrivi_n1632537

Театр

«Орlando» як симулякр сучасного українського театру. – Олена Мигашко

В останні дні лютого у павільйоні КИТ на ВДНГ презентовано амбітну незалежну постановку «Орlando». Команда проєкту зібрала акторок і акторів різних київських театрів, разом із нетривіальним складом тих, хто відповідав за пластичне рішення (солістка Freedom Ballet К. Фірсова), музику (І. Чопоров з «Кабаре») й візуальну складову та костюми (А. Шкροгаль). Ідею інспірувала шоуранерка М. Кошкіна, а втілила режисерка Т. Костинюк – дебютантка з майстерні І. Уривського, для якої це перша велика робота. У партнерах проєкту – izibank, Shur Shur, видавництво «Ще одну сторінку» та ряд інших українських брендів. Проєкт обіцяв дослідити процес пошуку себе й глибинної трансформації (у тому числі, гендерної), а прибуток з шоу повністю віддати на 10 окрему гірсько-штурмову бригаду «Едельвейс». Наступні покази анонсували на 29 і 30 березня, утім згодом їх скасували; тепер повторний показ планують зробити у травні. Авторка розповідає, яким вийшло шоу, і чи вдалося реалізувати обіцяне дослідження. Докладніше:

https://lb.ua/culture/2026/03/15/727073_orlando_yak_simulyakr_suchasnogo.html

Кастинг як квест в часі війни, або Як ми шукали головного героя на роль у виставі «Озерний вітер». – Наталка Шепель

Під час повномасштабної війни українські театри втратили частину акторів – багато хто пішов до ЗСУ. Незалежні сцени опинилися в ситуації, коли нові постановки потрібно відкладати або вигадувати заново. У Луцьку театр «Гармидер» обрав третій шлях – оголосити у чи не найважчу зиму відкритий кастинг на головну чоловічу роль у виставі «Озерний вітер». Докладніше:

<https://sensormedia.com.ua/theatre/kastyng-yak-kvest-v-chasi-vijny-abo-yak-my-shukaly-golovno-go-geroya-na-rol-u-vystavi-ozernyj-viter/>

Музика

Оголосили лавреатів музичної премії «Музвар-2025». – Марина Пилипенко

Незалежна музична премія Muzvar Awards назвала переможців 2025 року у 15 номінаціях. 13 категорій було обрано експертною радою, до якої увійшли 107 представників креативної індустрії. Ще дві категорії – «Найкраща нова пісня» та «Найактивніший фан-клуб» – визначалися народним голосуванням у застосунку «Дія». Докладніше:

<https://detector.media/infospace/article/248337/2026-03-15-ogolosyly-lavreativ-muzychnoi-premii-muzvar-2025/>

Українська музика має замінити Чайковського на сценах світу, – скрипаль Олександр Божик. – Оксана Височанська

О. Божик – український скрипаль-рекордсмен, єдиний музикант у світі, який може грати на чотирьох скрипках одночасно. В інтерв'ю він розповідає, як потрапив у росію у 2014-му, в якому стані сцена українських опер після відмови від музики російських композиторів та чи чекають українських митців за кордоном. Докладніше:

<https://espresso.tv/kultura-ukrainska-muzika-mae-zaminiti-chaykovskogo-na-stsenakh-svitu-skripal-oleksandr-bozhik>

Візуальні мистецтва

Відкрилася 2-га Мальтійська бієнале-2026: чому подія важлива і як представлене українське мистецтво. – Анастасія Курінська

Україна не буде представлена офіційним павільйоном, як це було під час першої Мальтійської бієнале у 2024 році. Втім, цього року українське мистецтво можна буде побачити серед робіт, представлених на мистецькій виставці. Це буде тематичний павільйон із роботами М. Куликовської. Показовим є те, що організатори свідомо відвели Україні центральне місце в експозиції. Куликовська наголошує, що організаторам Мальтійської бієнале було важливо мати Україну як фокус. Тому, коли через проблеми з підготовкою павільйону постало питання про можливе скасування участі, директор бієнале особисто зателефонував мисткині з проханням залишитися. Проєкт Куликівської офіційно відкрився 12 березня та має назву «Кулі квітів» («Bullets of Flowers»). Докладніше:

<https://suspilne.media/culture/1262962-vidkrilasa-2-ga-maltijska-bienale-2026-comu-podia-vazлива-i-ak-predstavlene-ukrainske-mistectvo/>

У Нью-Йорку відкрили виставку українських митців про досвід міграції

У Нью-Йорку відкрито виставку українських митців та мисткинь – «Прокрустове ложе». У фокусі – досвід міграції, бюрократії та «інтеграції», де особисту історію, мову й ідентичність часто потрібно скоригувати, щоб залишатися легітимним та видимим. Проєкт реалізував Mercury Art Center спільно з Rukh Art Hub. Експонуються роботи Н. Цоя, А. Степаненка, Т. Гайди, А. Луговської, Ю. Сивиріна, А. Сасенка-Вергуа, Ю. Ваткіна та Ю. Мусатова. Музичний супровід для виставки створила українська композиторка та піаністка М. Яремак. «Музика продовжує собою концепцію виставки. Вона написана як

цикл, який повторюється по колу, чергує в собі абстракцію та цілісні композиції, а також комбінує звучання класичних інструментів та електроніки», – описує Яремак. Докладніше:

<https://www.platfor.ma/u-nyu-jorku-vidkryly-vystavku-ukrayinskyh-myttsiv-pro-dosvid-migratsiyi/>

ПІСЛЯЖИТТЯ

Виставку можна подивитися до 21 березня у малій залі галереї сучасного мистецтва Imagine Point (Київ). У проєкті беруть участь І. Стратійчук (відеоарт, інсталяція), О. Стратійчук (графіка), Є. Чорний (живопис), Т. Чорна (ювелірне мистецтво), elisELIS (поезія, інсталяція), Н. Савенко (живопис, інсталяція), Т. Коблюк (інсталяція), А. Гоц (графіка), Н. Трубнікова (скульптура), Л. Романуха (колаж), О. Богомаз (графіка, мозаїка), К. Косяк (живопис), Катерина Salve (графіка, інсталяція), В. Кравець (інсталяція), К. Пустовалова (сценарна робота). Докладніше:

<https://mitec.ua/pislyazhyttya/>

У Харкові відкриється виставка про поранених бійців бригади «Хартія».
– Олексій Содома

У кав'ярні «Нафта» пройде виставка «Шлях зцілення», присвячена бійцям 13 бригади НГУ «Хартія», які відновлюються після поранень. Буде представлено вісім робіт фотографа та «хартійця» Р. Пашковського. До кожної з фотографій також додано особисті історії зображених бійців. Дехто з них проходить реабілітацію, дехто – готується до протезування, а частина вже повернулася у стрій. Докладніше:

<https://lyuk.media/news/healing-way/>

Кіномистецтво. Кінопрокат

Премія Параджанова: у Києві нагородять найкращі українські кінодебюти. – Ярослава Наумова

17 березня у Києві відбудеться церемонія вручення Премії імені Сергія Параджанова за повнометражні ігрові, неігрові й анімаційні дебюти. Цього року подано 45 заявок, які розподілилися відповідно до номінацій Премії: Найкраща режисерська робота; Найкраща робота сценариста; Найкраща операторська робота; Найкраща продюсерська робота; Найкраща акторська робота; Найкращий анімаційний фільм. Цьогоріч також запроваджено Спеціальну премію «За доблесть» (для режисерів, операторів, сценаристів, художників, акторів, які під час створення фільму були діючими військовослужбовцями ЗСУ). Докладніше:

<https://espreso.tv/kino-premiya-paradzhanova-u-kievi-nagorodyat-naykrashchi-ukrainski-kinodebyuti>

«Інструкція майбутнього»: фільм про повернення військових до цивільного життя покажуть 16 березня на «2+2». – Валерія Буняк

16 березня на телеканалі «2+2» відбудеться прем'єра документального фільму «Інструкція майбутнього» про повернення військових до цивільного

життя. Авторка стрічки В. Веремєєва через історії військових, які повертаються з фронту з пораненнями, контузіїми, протезами, важкими спогадами, розповідає, як вони намагаються знову знайти себе у мирному житті. Своїми історіями поділилися військові медики, бійці й волонтери. За словами авторки стрічки, «Інструкція майбутнього» ставить важливі питання: як цивільним правильно підтримувати військових, чому навіть щирі слова іноді можуть стати тригером і як навчитися говорити про досвід війни без страху й нерозуміння. Фільм створили «Диваки Продакшн» на замовлення «2+2» за сприяння Мінкульту. Докладніше:

<https://detector.media/infospace/article/248302/2026-03-13-instruktsiya-maybutnogo-film-pro-povernennya-viyskovykh-do-tsyvilnogo-zhyttya-pokazhut-16-bereznaya-na-22/>

Нова дата: комедія «Любов, секс і вибори» вийде в кіно навесні

Стрічка виробництва Україна/США вийде в український кінопрокат 1 квітня. Режисер – А. Скрипець. Докладніше:

<https://www.cinema.in.ua/komediia-liubov-seks-i-vybory/>

Віталій Манський: «Обходити дразливі теми про війну в документальному кіно – не найкраще рішення». – Оксана Щур

Цього року на латвійському фестивалі документального кіно Artdocfest/Riga, що тривав 28 лютого – 8 березня, представили українські фільми: «2000 метрів до Андріївки» М. Чернова, «Сліди» А. Коваленко і М. Нікітюк, «Уламки світла» М. Тешаєвої і М. Ленца, «Голос мами» Г. Яровенко, «Час підльоту» В. Манського, «Моя бабуся – парашутистка» П. Піддубної. Режисер і засновник фестивалю Artdocfest/Riga В. Манський в інтерв'ю розповідає, чи готова європейська аудиторія й далі дивитися фільми про український досвід війни, чи потрібно показувати російські фільми на міжнародних фестивалях, де проходить межа між розумінням ворога і його легітимацією. Докладніше:

https://lb.ua/culture/2026/03/14/727079_vitaliy_manskiy_obhoditi.html

Від TikTok до Голлівуду. Продюсерка Holywater Tech – про вертикальні серіали, які змінюють індустрію. – Вадим Міський, Наталка Соколенко

У подкасті «Медіуми» Ю. Смірнова, продюсерка Holywater Tech, розповідає секрети того, як вертикальні серіали стрімко завойовують аудиторію у світі, чим вони відрізняються від традиційних серіалів і кіно, а також як соціальні мережі змінили спосіб споживання ігрового відеоконтенту. А також про те, як українській компанії вдалося зацікавити одного з медіагігантів Голлівуду (Fox Entertainment), скільки коштує виробництво вертикальних серіалів, які жанри найкраще працюють із глобальною аудиторією та яку роль у створенні контенту відіграє штучний інтелект. Докладніше:

<https://detector.media/mediumy/article/248303/2026-03-13-vid-tiktok-do-gollivudu-prodyuserka-holywater-tech-pro-vertikalni-serialy-yaki-zminyuyut-industriyu/>

Декоративно-ужиткове мистецтво

Вишиті імена захисників, яких чекають родини: у Львові презентували виставку «Рушник надії». – Зоряна Шейгец, Анна Ших

У Львові, в артпросторі Zenyk Art Gallery, відбулася презентація проєкту «Рушник надії» – всеукраїнської виставки, присвяченої підтримці родин військовополонених та безвісти зниклих захисників України. Рушники вишивали п'ять родин військовополонених і зниклих безвісти. На одному з них можна побачити вишиті імена захисників, яких рідні досі чекають вдома. Ініціатива покликана нагадати про українських військових у полоні та підтримати їхні родини. Експозиція триватиме до 18 березня. Представлено 43 рушники. Джерело:

<https://zahid.espreso.tv/novyny-lviv-vishiti-imena-zakhisnikiv-yakikh-chekayut-rodini-u-lvovi-prezentovali-vistavku-rushnik-nadii>

Аматорство

Театральний марафон у Дніпрі: стартував Всеукраїнський фестиваль молодіжних колективів. – Юлія Дон

11–14 березня у місті проходив масштабний Всеукраїнський фестиваль. Головною сценою заходу став Обласний молодіжний театр. Свої творчі доробки на розгляд глядачів та журі представили театральні групи з трьох областей: Дніпропетровської, Запорізької та Харківської. Ця подія, що отримала назву «ДніПрояву», є відкритим фестивалем театального мистецтва аматорських молодіжних колективів. Докладніше:

<https://ktoday.com.ua/83012/teatralnyj-marafon-u-dnipri-startuvav-vseukrayinskyj-festyval-molodizhnyh-kolektyviv/>

Література. Книговидання

У «єКнига» умови для мережєвих і незалежних книгарень однакові. – Вікторія Нестеренко

До програми «єКнига» з квітня 2025 року приєдналися: 2 видавництва («Кліо» та «А-ба-ба-га-ла-ма-га»); 2 книгорозповсюджувачі (ФОП Рожко В. П., ФОП Кожелетова Т. Є.); 2 стаціонарні книгарні (ТОВ «Буклінг», КП «Магазин „Наука“»); 1 онлайн-книгарня (ТОВ «Гліммер»). Всього до програми приєдналися 36 онлайн-книгарень та 306 книжкових крамниць. В Українському інституті книги акцентували, що вимоги до всіх учасників однакові та передбачені постановою Кабінету Міністрів України від 3 грудня 2024 р. № 1385 «Деякі питання надання громадянам України державної допомоги на придбання книг». За словами представників інституту, програма «єКнига» не має на меті додаткової підтримки для маленьких книгарень та видавництв. Докладніше:

<https://chytomo.com/u-ieknyha-umovy-dlia-merezhevykh-i-nezalezhnykh-knyharen-odnakovi/>

Лейпцизький книжковий ярмарок 2026: що представить Україна. – Анастасія Курінська

У 2026 році Лейпцизький книжковий ярмарок відбуватиметься 19–22 березня. Це одна з найважливіших подій для книговидавничої справи. Україна також буде представлена національним стендом і проведе програму під гаслом «Filling in» («Заповнення»). Докладніше:

<https://suspilne.media/culture/1263120-lejpcizkij-knizkovij-armarok-2026-so-predstavit-ukraina/>

Оголили переможців нонфікшн-премії KBU Awards 2025

Організаторами премії KBU Awards, яку вручають авторам нонфікшн і бізнес-літератури, оголошено переможців 2025 року. У номінації «Ідентичність» перемогу здобули книжки: «А тепер і спитати немає в кого... як дослідити історію свого роду» А. Ніколаєвої (видавництво «Лабораторія»); «Культурна колонізація. Страх, приниження та опір України в радянській імперії» Р. Мокрика (видавництво «Локальна історія»). Спеціальну відзнаку від організаційного комітету премії отримав письменник і ветеран А. Дронь за книжку «Гемінгвей нічого не знає» (Видавництво Старого Лева). У номінації «Історія»: «Мазепа. Тисячолікий герой української історії» В. Горобця (Віхола). У номінації «російсько-українська війна»: «Перша енергетична» В. Крижевського та Є. Мочалова (Віхола). У номінації «Бізнес»: «Більше ніж команда» А. Лупашка (Punkt publishing). Спецвідзнаку Meest Пошта отримала книжка А. Шевченко «Бізнес між війною та життям» (видавництво «Креативна агенція „Артіль”»). Спецвідзнакою від Kasta нагороджено книжку Ю. Колесник «Люди купують у людей. Як побудувати бренд, маркетинг і комунікацію малого бізнесу та стартапів» (видавництво Stretovych). Переможниця у номінації «Особистісний розвиток»: «Як написати книгу» колективу авторів, упорядники Д. і С. Стретовичі (Stretovych). Асоціація сімейних компаній FBN вручило спецвідзнаку книжці А. Завертайло «Солодкий несолодкий бізнес. Від кавових автоматів до ресторанної мережі» (видавництво Stretovych). Докладніше:

<https://chytomo.com/oholosyly-peremozhiv-nonfikshn-premii-kbu-awards-2025/>

Книжка про «Українське радіо» здобула премію KBU Awards 2025 у номінації «Історія». – Роман Дерезенко

Книжка «Українське радіо. Історія буремного століття» стала переможницею в номінації «Історія» книжкової премії KBU Awards 2025. Автори видання – В. Міський і Т. Гусейнова, ідейним натхненником проєкту став Д. Хоркін. Книжку видано минулоріч за підтримки громадської організації «Детектор медіа» у видавництві «Лабораторія». Докладніше:

<https://detector.media/infospace/article/248315/2026-03-14-knyzhka-pro-ukrainske-radio-zdobula-premiyu-kbu-awards-2025-v-nominatsii-istoriya/>

Книга Юрія Андруховича увійшла до переліку найкращих книг 2025 року від польського тижневика Tygodnik Powszechny. – Катерина Гладка

Польський часопис Tygodnik Powszechny вніс книжку Ю. Андруховича «Листи в Україну» до списку 60 найкращих видань 2025 року. Докладніше: https://lb.ua/culture/2026/03/13/727059_kniga_yuriya_andruhovicha.html

Артур Дронь представить у Данії книгу «Гемінгвей нічого не знає». – Катерина Гладка

25 березня письменник і ветеран ЗСУ А. Дронь проведе зустріч із читачами в Українському Домі в Данії та представить свою книгу короткої прози «Гемінгвей нічого не знає». У виданні автор осмислює досвід повномасштабної війни, спогади про побратимів і розмови з ними. Тексти поєднують реальні події та сни, фіксуючи життя на межі та водночас виконуючи для автора терапевтичну функцію – як спосіб роботи з травматичним досвідом. На думку Дроня, класична воєнна література більше не здатна повністю передати український досвід: «Про себе можемо говорити тільки ми, бо на Східному фронті все змінилось». Докладніше:

https://lb.ua/culture/2026/03/13/727153_artur_dron_predstavit_daniyi.html

Німеччина та Велика Британія: переклади українських авторів про свободу і спротив

У Німеччині вийшла книжка В. Єрмоленка «Культура всупереч. Як Україна допомагає Європі» («Eine Kultur des trotzdem. Wie die Ukraine Europa hilft»), а у британському видавництві випустили книжку історика Я. Грицака «Ukraine: The Forging of a Nation». Докладніше:

<https://chytomo.com/nimechchyna-ta-velyka-brytaniia-pereklady-ukrainskykh-avtoriv-pro-svobodu-i-sprotyv/>

«Полум'я перемоги». Військова Оксана «Ксена» Рубаняк написала повість для дітей та підлітків про досвід війни. – Катерина Кадакова

Військовослужбовиця, командирка роти ударних безпілотних авіаційних комплексів, письменниця О. «Ксена» Рубаняк випустила книжку для дітей та підлітків «Полум'я перемоги». Презентація видання відбулася 9 березня у Києві. «Полум'я перемоги» – повість для молодшого та середнього шкільного віку про перший рік повномасштабної російсько-української війни, написана від імені підлітка з Бучі, в якого ворог забрав не лише близьку людину, а й саме дитинство, змусивши 12-річного хлопця передчасно подорослішати. Докладніше:

<https://divoche.media/2026/03/13/polum-ia-peremohy-viyskova-oksana-ksena-rubaniak-napysala-povist-dlia-ditey-ta-pidlitkiv-pro-dosvid-viyny/>

До дня народження Ліни Костенко стартує всеукраїнський флешмоб. – Наталка Лотоцька

19 березня видатна українська поетеса, письменниця та громадська діячка Л. Костенко святкує 96 років. Учасники мають опублікувати у соціальних мережах відео з читанням поезії Костенко або поділитися улюбленими рядками з її творів, використовуючи хештег #ЛінаЩасливіЖитиПоруч. Докладніше:

Музейна справа

Харківський ЛітМузей оголошує опенкол на «Читання на драбині 2026».
– Олексій Содома

«Читання на драбині» – це щорічний захід від Харківського літературного музею, присвячений Дню поезії. Подія проводиться вже понад 13 років та збирає харківських поетів та поеток для зачитування своїх віршів на символі заходу – драбині. Цьогоріч читання відбудуться 28 березня. Докладніше:

<https://lyuk.media/news/reading-on-the-ladder-2026/>

У Львові почали роботи з відновлення музею Романа Шухевича в Білогірці. – Олександра Бодняк

У Білогірці 13 березня розпочалися роботи з відновлення музею генерал-хорунжого УПА Романа Шухевича, зруйнованого внаслідок російського обстрілу 1 січня 2024 року. Підготовка проєкту відбулася в співпраці з родиною Р. Шухевича, музейниками, істориками та фахівцями зі збереження історичної спадщини. Роботи поділено на три етапи. Завершити основні роботи з будівлею музею планують до 30 червня – дня народження Р. Шухевича. Докладніше:

https://zaxid.net/u_lvovi_pochali_roboti_z_vidnovlennya_muzeyu_romana_shuhevicha_v_bilogorshhi_n1632566

Читання

КСД, Книголенд і «Книгарня Є»: хто найактивніше відкриває книгарні в Україні

Українські книжкові мережі продовжують розширюватися навіть попри складну економічну ситуацію в галузі. Упродовж 2025 року найбільші книгарні відкривали нові локації як у великих містах, так і в менших громадах. За даними мереж і видавництв, станом на початок 2026 року в Україні працюють десятки нових книгарень, відкритих протягом минулого року. Мережа «Клубу Сімейного Дозвілля» відкрила у 2025 році 29 нових книгарень, і нині має 93 магазини по всій Україні. Нові точки з'явилися у Житомирі, Львові, Умані, Бучі, Бердичеві, Одесі, Чорноморську, Коростені, Ужгороді, Івано-Франківську, Дніпрі, Фастові, Калуші, Володимирі, Кривому Розі, Вишневому, Обухові, Конотопі, Самборі, Ірпені, Лубнах, Старокостянтинові, Полтаві, Києві, Дубні, Олександрії, Вінниці та Звягелі. У 2026 році мережа планує відкрити ще до восьми книгарень як у великих містах, так і у менших громадах. Активно розширювалася і мережа «Книголенд». У 2025 році вона відкрила 16 книгарень у 14 містах України. Серед них – три нові магазини у Києві, а також книгарні у Шептицькому, Золочеві, Ковелі, Чернівцях, Дубні, Звягелі, Бродах, Виноградіві, Долині, Надвірній, Калуші, Коломиї та Славуті. У мережі зазначають, що продовжать відкривати нові простори і надалі: «У 2026 році плануємо відкрити до 20 книгарень, в залежності від фінансового та економічного становища».

Щодо формату, будемо відкривати не просто книжкові магазини, а культурні простори, де жителі міст могли приходити на події, зустрічі з авторами та книжкові клуби». Загалом мережа «Книголенд» має 52 книгарні. У 2025 році Книгарня «Є» відкрила вісім нових крамниць. Нові магазини з'явилися у Хусті, Дрогобичі та Бучі, також відкрили другу книгарню у Кременчуці та треті – у Тернополі і Вінниці. Окремо у мережі відзначають відкриття у Миколаєві, де книгарні не відкривалися понад десять років, а також книгарню на київському вокзалі, яка почала роботу 14 лютого – у День книгодарування. У 2026 році мережа планує відкрити чотири нові книгарні – в Одесі, Івано-Франківську, Мукачеві та Луцьку. Наразі мережа налічує 87 книгарень. Мережа книгарень Vivat у 2025 році відкрила вісім нових локацій. До мапи мережі долучилися Рівне, Житомир, Хмельницький, Полтава, Черкаси, Мукачево та Кам'янець-Подільський. Зараз мережа має 27 книгарень, і в компанії зазначають, що ще кілька міст у плані на березень. Мережа Readeat у 2025 році відкрила третю книгарню – «Місто» в Києві. «Видавництво Старого Лева» у 2025 році відкрило одну книгарню – у Копичинцях на Тернопільщині, і наразі не планує нових відкриттів. Докладніше:

<https://chytomo.com/ksd-knyholend-i-knyharnia-ie-khto-najaktyvnishe-vidkryvaie-knyharni-v-ukraini/>

На станцію «Академік Вернадський» передали ще книжок

Український ПЕН передав книжки сучасних українських авторів до бібліотеки антарктичної станції «Академік Вернадський». Докладніше:

<https://chytomo.com/na-stantsiiu-akademik-vernadskij-peredaly-shche-knyzhok/>

Підтримка України у світі

Меценатка Франческа Тіссен-Борнеміса: «Захист України та її культури – це питання майбутнього Європи». – Марія Іссерліс

Третього березня у Мадриді відкрився сольний проєкт українських художників Р. Хімея та Я. Малащука «Pedagogy of War», ініційований мистецькою фундацією ТВА21. Інституцію заснувала артколекціонерка та меценатка Франческа Тіссен-Борнеміса – одна з ключових фігур сучасного європейського артсвіту, яка від початку повномасштабного вторгнення активно підтримує українську культурну спільноту. Від 2022 року Франческа стала співініціаторкою міжнародної музейної коаліції Museums for Ukraine, співорганізувала виставку українського модернізму «In the Eye of the Storm», що після показу в Мадриді вирушила до провідних музеїв Європи, а також підтримує сучасних українських митців, поповнюючи ними колекцію ТВА21. Франческа Тіссен-Борнеміса – донька барона Ганса Генріха Тіссен-Борнеміси, одного з найвідоміших колекціонерів ХХ століття, чия родинна колекція стала основою Museo Nacional Thyssen-Bornemisza у Мадриді. Вона також була одружена з представником династії Габсбургів – Карлом фон Габсбургом. Сьогодні Франческу вважають однією з візіонерок сучасної культурної політики: її проєкти зосереджено на мистецтві як просторі осмислення

майбутнього демократії, екології та воєнних конфліктів, а також як інструменті продукування знання. В інтерв'ю Франческа Тіссен-Борнеміса розповідає про підтримку української культури, мир як даність, яку Європа звикла сприймати як самоочевидність, та про помилки, які континенту доведеться переосмислити. Докладніше:

<https://life.pravda.com.ua/culture/u-madridi-vidkrilasya-vistavka-ukrajinskih-mitciv-interv-yu-z-mecenatkoyu-z-madrida-313782/>

Шон Пенн здобув третій «Оскар» і замість церемонії вирушив до України. – Микита Кишиневський

Американський актор Шон Пенн здобув премію «Оскар» як найкращий актор другого плану за роль у фільмі «Одна битва за іншою». Проте митець пропустив недільну церемонію нагородження та вирушив до Європи, звідки планує поїхати в Україну. Докладніше:

<https://shotam.info/shon-penn-zdobuv-tretyi-oskar-i-zamist-tseremonii-vyrushyv-do-ukrainy/>

У Києві скасували презентацію книжки Melovin'a через гомофобні листівки на вітрині книгарні

Київська книгарня мережі «КнигоЛенд» скасувала презентацію книжки співака Melovin (К. Бочарова) «Я не хотів це писати», заплановану на 15 березня. Причиною став інцидент, що трапився за день до події: вітрину магазину обклеїли гомофобними листівками. Докладніше:

<https://chytomo.com/u-kyievi-skasuvaly-prezentatsiiu-knyzhky-melovin-a-cherez-homofobni-lystivky-na-vitryni-knyharni/>

«Містер Ніхто проти путіна» отримав «Оскар»: чому цей фільм – частина російської пропаганди. – Марія Примич

Голлівуд продовжує толерувати російську культуру, попри війну в Україні. На 98-й церемонії вручення премії «Оскар» у категорії «Найкращий повнометражний документальний фільм» перемогла пропагандистська стрічка «Містер Ніхто проти Путіна». Це викликало розчарування в українців. Обурення, зокрема, висловив актор О. Гнатковський, який цього річ коментував українську трансляцію «Оскара». «Містер Ніхто проти путіна» – це датсько-чеський документальний фільм від американського режисера Д. Боренштейна, а співрежисером та оператором-постановником є росіянин П. Таланкін. Сюжет стрічки розгортається навколо самого Талакіна, який працював педагогом-організатором в одній зі шкіл Челябінської області. Він знімав лінійки, конкурси, відкриті уроки та інші заходи, під час яких дітей у росії «годуєть» пропагандою. У фільмі розповідається про зміни, які сталися у школі після початку повномасштабного вторгнення росії проти України «під впливом державної пропаганди та мілітаризації», як зазначається в описі. Насправді ж «Містер Ніхто проти путіна» – це черговий прояв російської пропаганди. У

фільмі намагаються вибілити росіян та показати, що існують «хороші», що нібито не всі у росії винні у війні. Докладніше:

https://kino.24tv.ua/mister-nihto-proti-putina-vigrav-oskar-2026-chomu-ne-varto-divitisya_n3029044

Випуск підготував

Зворський А. С.,

головний бібліограф відділу НАУІ

Інформцентру з питань культури та мистецтва;

тел.: 093-415-89-30; електронна адреса: info_nplu@ua.fm